

Franckesche Stiftungen zu Halle

Ad Lectiones Publicas De Privilegiis Studiosorum Jurisprudentiæ Cultores

Ludovici, Jacob Friedrich

Halae Magdeburgicæ, 1705

VD18 90845757

Abschnitt

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

[urn:nbn:de:gbv:ha33-1-216554](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:gbv:ha33-1-216554)

Postquam materiam de Privilegiis Studentiorum Lectionibus publicis hâc ætate Dei auspicio in hâc Universitate habendis destinavi; non inutile fortassis erit, ut nonnulla, quæ ad historiam doctrinæ & simul ad scopum meum, quem intendo, pertinere videbuntur, per modum Discursus præliminaris præmittam. Fatuola certe, si unquam alia Lex, est constitutio Friderici I. Imperatoris, quæ communiter *Avib. Habita. C. Ne Filius pro Patre* salutari solet, condita in Roncaliis, campis Italiae latè patentibus supra Padum, non procul à Placentia, loco conventibus publicis Imperii Procerum olim per celebri, v. Conring. *de antiquit. Acad. Dissert. 5. p. 142.* Dion. Gothofred. *in not. ad d. Avib.* quem locum Guntherus *lib. 7. de reb. gest. Frider.* ita describit:

*Est locus Italiae, modicum sejunctus ab urbe,
Cui, quia pulchra situ placet, inde Placentia nomen:
Planus, & Eridani placido junctissimus amni,
Effundit latos spatioso limite campos,*

eamq; descriptionem ex proprio visu veritati conformem esse testatur Joh. Limnæus *Jur. publ. lib. 8. c. 9. n. 4.* Integrum Constitutionis textum ut transcribamus necesse non est, sed sequentia, quæ caput rei faciunt, hic inseruisse satis erit. Ita autem statuit Imperator: *Omnibus, qui causa studiorum peregrinantur, scholaribus & maxime divinarum atq; sacra-*

rum Legum Professoribus, hoc nostræ pietatis beneficium indulgemus, ut ad loca, in quibus literarum exercentur studia, tam ipsi, quam eorum nuncii veniant, & in eis securè habitent. Et paulò post: Hac igitur generali & in perpetuum valitura Lege decernimus, ut nullus de cetero tam audax inveniatur, qui aliquam scholaribus injuriam inferre præsumat, nec ob alterius cujuscunq; provincie delictum sive debitum (quod aliquando ex perversa consuetudine factum audivimus) aliquod damnum eis inferat: --- Veruntamen si litem eis quispiam super aliquo negotio movere voluerit, hujus rei optione data scholaribus eos coram Domino vel magistro suo, vel ipsius civitatis Episcopo, quibus hanc jurisdictionem dedimus, conveniat. Qui vero ad alium judicem eos trahere tentaverit, etiamsi causa justissima fuerit, à tali conamine cadat.

Hæc sunt verba illius Authentice, quæ privilegia Studioforum in se complectuntur, quorum occasione deinde maxima inter Doctores & recentiores & antiquiores de numero Privilegiarum disceptatio exorta est. Duo tantum recensent nonnulli, inter quos Conring. de antiquit. Acad. Diff. 6. p. 173. & Brunnem. ad Auth. Habita in Comm. C. Vivendi scilicet securitatem contra repressalias tunc temporis maxime frequentes & deinde fori optionem. Tertium verò addit Dion. Gothofredus in not. ad d. Auth. & alii communiter, nempe immunitatem à vectigalibus, quod ipsum ex verbis Authentice deducunt, quando Imperator Studiosos securè habitare debere constituit, ejusmodi enim securitatem obtineri non posse existimant, si ad vectigalia persolvenda adstringantur. Displicet vero hæc violentia verborum extensio & Conringio *loc. cit.* p. 147. & Zieglero in tr. de jur. Majest. lib. 2. cap. 8. §. 8. Sententia incomparabilium horum Virorum, & JCrī & Medici, eò redit: Verba Authentice nimis generalia esse, quam ut specialem hanc immunitatem probare queant. Leges scilicet omnibus hominibus

nibus æqualiter securitatem tribuere, nec tamen propterea omnes à vectigalium solutione immunes esse. Securitatem quoque non impediri, si ab aliquo exigantur, communes & solitæ præstationes, ut nec debitores eo minus securè vivere intelliguntur, quò magis debita ab ipsis exiguntur. Improbatur quoque dictam extensionem Limnæus *de Jur. Publ. l. 8. c. 9. num. 17.* Dionysius Gothofredus quidem hac ratione usus esse videtur, quod alias & nisi talis explicatio admittatur, Imperator nihil peculiare constituisse, quia omnibus securitas in Legibus indulgetur; at verò hoc dubium jam iterum resolvit Conringius *p. 175.* in hunc modum, quod licet peregrinus omnis ab injuria tutus sit jure divino, naturæ, Gentium & civili, propter mores tamen istius ætatis, ubi jus in armis vigebat, necessum fuerit nova lege munire innocentiam peregrinantium Studiosorum, neminem enim latere, repressalias, aut pignorationes quoque in frequenti, imo nimio usu fuisse, unde dum Imperator studiosos adversus illas munivit, sine dubio peculiare quid constituit.

Julius Pacius, Jctus alias celeberrimus, peculiarem quoque *de Privilegiis Studiosorum* edidit libellum, sed adhuc auxit numerum Privilegiorum ternarium, de quo hætenus, quatuor enim sequentia ex sæpe adducta Authentica deducit: *Primum*, ne injuria afficiantur: *Secundum* adversus Pignorationes: *Tertium* de foro competente & *quartum* de electione Judicis. Sed sine necessitate primum à secundo & tertium à quarto separasse videtur, cum revera inter se conveniant alterumque ex altero profluat.

Hi sunt illi Autores, quos nobis inspicere licuit, & qui Privilegia Studiosorum ex verbis Authenticae deduxerunt. Cum verò perquam pauca sint hæc privilegia,

merito iudice Conringio p. 369. mirere, imò improbes, quod vulgo tantum non omnia Academiæ Privilegia ab interpretibus quibusdam hinc exsculpi soleant, quorum tamen pleraque (si qua sunt) longò post tempore, demum & per partes sunt instituta, cujusmodi laxis interpretationibus verus Authentica sensus penè interiit. Nihilominus tamen numerus privilegiorum scholarium generalium (de specialibus enim, quæ forsan huic illive Academiæ concessa, in præsentia non erimus solliciti) quam maxime excrevit. Quamvis enim Medicus, Conringius d. p. 369. rectè statuerit, privilegia esse stricti juris & sic ultra verborum præscriptum minimè extendenda; Icti tamen admodum multi in omnia alia abierunt pro extensione, ratione licet repugnante, strenue pugnantes summaque imis, falsa veris & absurda quævis rectè dictis miscentes. Christophorus Besoldus in *Dissert. de Studiosis, Magistris, Licentiatis & Doctoribus eorumque Privilegiis Cap. 3.* enumerat viginti. Superat eum Horatius Lucius, qui centum congescit in *tract. de Privilegiis Studentium*, sed hunc iterum vincit Petrus Rebuffus de Montepessulano, in *Tract. de Privilegiis Universitatum, Collegiorum, Scholasticorum, Bibliopolarum, & omnium demum, qui Studiosis adjumento sunt, adjuncta elucidatione Authentica Habita. C. Ne filius pro Patre*, hic enim Autor numerum privilegiorum usque ad centum & octoginta auxit, ut adeò, qui hunc noverit, omnes norit, qui aliqua saltem privilegia eaque sparsim recensent, Speckhan. *Cent. 2. class. 1. quest. 11. seq.* Cothmann *Consil. Academic. 1.* Thomam Lansium *de Academiis*, Oldendorpium in *tractat. de jure singul. tit. de privileg. quæ bonar. liter. Professor. Schwederum introd. in jus publ. part. spec. Sect. 1. C. 6. §. 8.* & quem hic allegat Bechmann. *de Privileg. Studiosorum*, Gilkenium, Bolognetum, Christophorum Kuppenerium ad
Auth.

Auth. Habita, citatos à Brunnemanno *add. Auth. Andre-*
am de Ifernia, Scipionem Gentilem, Sichardum *ad ean-*
dem Authenticam, Linnaëum *de jure publico lib. 8. cap. 9.*
Bennium de Privileg. jureconsultorum, Helfricum Ulri-
cum Hunnium de Privilegiis Studioforum apud Frischium
in resolut. quæst. Habeatne Rector & Academia Concilium me-
rum imperium? p. 222. quæ resolutio Besoldi *diff. de Studios.*
privil. est subjuncta, & si qui forsan sunt plures alii.

Nos ex omnibus hisce unum selegimus Rebuf-
 fum, juxta cujus ordinem *centum illa & octoginta studi-*
osorum Privilegia in Lectionibus publicis recensēbi-
mus & simul ad trutinam justī ea revocabimus. Ex-
 emplaria hujus Autoris in Bibliopoliis vix inveniri
 poterunt, unde animus est, summam cujuslibet Pri-
 vilegii cum succincta epicrisi typis expressam Audito-
 ribus communicare & deinde in discursu majorem
 subungere explanationem. Ne vero existimetis,
 suavisissimi Commilitones, me omnia illa, quæ Petrus
 noster ~~aliquæ pro Privilegiis venditant, ex veneratio-~~
 ne antiquitatis defensurum esse. Non etiam autori-
 tatibus tantum pugnabo, quippe quæ judice Johanne
 Vincentio Gravina *in præfat. ad nitidissimum de ortu &*
progressu juris civilis librum (superiore anno Lipsiæ re-
 cusum) arma sunt imperitorum quæque indicem per-
 volventibus præsto sunt in utramque partem; sed ra-
 tionibus principiis genuinis conformibus assertiones
 meas stabilire contendam. Sunt scilicet in Rebuffo
 pariter & Horatio Lucio non pauca, si non plurima,
 in quæ optimè quadrat assertio Conringii p. 379. dicen-
 tis, illa à Doctoribus duntaxat ceu juri aut æquo con-
 sentaneæ productæ, simul tamen minus firma esse,
 quando quidem ipsi Doctores sententiis discrepant, &
 sæpe

sæpe numero imbecilibus nituntur argumentis. Imò, addo, sunt perquam multa quæ aperte cum Religione & morum honestate pugnant, de quibus jam olim Joh. Matth. Meyfartus, Professor Theologiæ Erfurtensis graviter conquestus in tractatu Germanico A. MDCXXXVI edito sub Titulo: Erinnerung von Erbauung und Fortsetzung der Academischen Disciplin auff den Evangelischen hohen Schulen in Teutschland/ in quo tractatu lib. 1. cap. 4. singula privilegia ex Rebuffo ordine recenset ac in epicrisi addit, es seye unleugbar/ daß etliche Freyheiten unchristlich seyn/ deßhalb Er auch etliche übergangen und nicht setzen mögen/ in specie XXI. ubi statuit Rebuffus, quod scholaris meretrices invito suo socio in domum locatam & in cubiculum suum, sive Cameram, introducere possit. Privilegium sanè à maligno spiritu concessum.

Ejusmodi inepta, absona & impia privilegia à genuinis, si quæ supererunt, separare iisdemque justam addere censuram sine dubio omnium, qui honestatem amant, imò totius rei Christianæ quam maxime intererit. Demonstrabo enim luculenter, fontem omnis malitiæ, quæ passim in Academiis ab ævo Meyfarti ad nostra usque tempora proh dolor! adhuc regnat, ex Privilegiis illis originem suam duxisse. Initium hujus laboris d. XIV. Maji hora XI. in Auditorio publico fiet. P. P. in Academia Fridericiana d. X. Maji A. O. R.
MDCCV.

X 354 17 80

kb78